

EMIGRATIE uit Stabroek en Oosterweel

Jan Vanderhaeghe

Net zoals de andere gemeenten ten noorden van Antwerpen zijn er uit Stabroek en uit Oosterweel weinig mensen geweest die hun geluk op een ander wilden beproeven. Bovendien de gegevens die over die personen zijn teruggevonden zijn zéér summier. Mogelijk zijn er lezers van dit artikel die méér weten.

STABROEK

Carpentier Alfons werd geboren in Stabroek op 4 september 1842 en is de zoon van Joseph Alexander Norbertus Carpentier, ontvanger van de belastingen te Stabroek, 37 jaar en afkomstig van Antwerpen en van Maria Petronella Coché. Zij is 21 jaar en afkomstig van Brussel.

Alfons is militair in opleiding in 1859 als hij in 1864 met het expeditieleger naar Mexico (1864-1867) vertrekt, als vrijwilliger. Hij is dan onderofficier en wordt later bevorderd tot onderluitenant. In 1865 wordt hij vaandeldrager en in 1866 secretaris van kolonel Vander Smisssen, en is dan bevorderd tot luitenant. Hij neemt deel aan de strijd in Ixmiquilpan in 1866. Hij keert terug naar het Belgisch leger in 1867, maar dan wel als onderluitenant. In 1871 wordt hij terug bevorderd tot luitenant en gaat definitief met verlof in 1872. Wat er verder met hem is gebeurd is niet geweten. Alhoewel geen emigrant toch de moeite waard te vermelden.

Marcus Jaecques werd geboren in Stabroek op 16 februari 1829 als zoon van Jacobus Marcus 50 jaar, bakker en van Maria Luyckx.

Hij huwt met Leontine Dupont, 20 jaar oud, geboorte- en huwelijksplaats niet gekend. Hun woonplaats is wel Stabroek als zij op 26 april 1855 te Antwerpen inschepen op de “Aurora” met bestemming Rio Grande de Sul (Brazilië). Ook hun één jarig dochtertje, Maria doet mee de overtocht.

Nuyens Adriaen werd geboren te Stabroek op 17 februari 1808

Hij huwt met Tieleman Isabella, een meisje uit Weert bij Puurs en aldaar geboren op 5 augustus 1808. Zij emigreren naar Santo Tomas in Guatemala in 1844 met de “Jan Van Eyck” waar zij na een zeereis van 46 dagen aankwamen.

Hij is ondernemer-planter van beroep en zal in Cindad (Guatemala) overlijden in 1860.

In Guatemala wordt een zoon en een dochter geboren:

Gustaaf Charles op 10 juli 1847. Hij huwt met De Ridder Hortense. Gustaaf Charles overlijdt in 1920. Hortense was de dochter van Petrus Frans De Ridder en Elisabeth Van Wallendael, een koppel uit Kapellen dat op 4 maart 1845 emigreerde met drie kinderen. Hortense zelf werd in Santo Tomas geboren en zal in Parijs overlijden.

Mathilde-Cornelia geboren op 18 december 1851. In 1880 keert zij terug naar België en overlijdt te Geel in 1918.

Koors Petrus Johannes Julius, geboren ca 1796 waarschijnlijk in Steenberg en is bakker in Stabroek, hij is gehuwd met Baaten Laurence.

Zij schepen in op de “Jan Van Eyck” in 1844 met bestemming Santo Tomas. Zijn beroep is bierbrouwer-handelaar. Er gaan nog 4 kinderen mee: Johannes Leander, Petronella, Anna en Joannes allen in Steenberg geboren.

Lenaerts François zoon Mahieu, laatste verblijfplaats Stabroek, grondwerker.

Gehuwd met Van Lomme Elisabeth. Vertrokken vanuit Antwerpen met de “Amand” Ontscheping in Recife (Brazilië). Geen verdere gegevens bekend.

En dan hebben wij nog de familie Stockmans:

Petrus Frans Stockmans en Maria Bal huwen in 1788 in Stabroek en hebben aldaar 9 kinderen tussen 1789 en 1809.

Het tweede kind is een Ida, geboren Stabroek 10 april 1791 en aldaar overleden op 26 juni 1814.

Het vijfde kind is Petrus Joannes Stockmans die huwt met Joanna Catharina Huybrechts te Stabroek op 11 januari 1826 . Zij hebben 9 kinderen, waaronder een **Ida Stockmans**, geboren in Stabroek op 21 januari 1842. Ida vertrekt naar Santo Tomas, zonder verdere gegevens, maar is verwant met François Stockmans hieronder. Zij is wel teruggekomen want op 17 april 1863 bevalt zij in haar woning Molenweg te Stabroek van een zoon Joannes.

Het zesde kind is Josephus Stockmans, geboren in Stabroek op 18 oktober 1798 en hij huwt in 1826 met Anna Catharina Huysmans. Hun 10 kinderen worden zowel in Stabroek als in Kapellen geboren. Eén van de kinderen **Franciscus Stockmans**, geboren in Stabroek op 23 maart 1822 en bakker van beroep vertrekt met de “Phoenix” vanuit Antwerpen naar Quebec City, daarna naar Boston.

OOSTERWEEL

Van Volsen Sylvain werd geboren in Aalter op 18 april 1879 als zoon van Leopoldus Van Volsen en van Everaert Eugenia. Het is vader Leopoldus die van Aalter naar Oosterweel verhuist en in de Dorpstraat nr. 39 gaat wonen en daar ook overlijdt op 18 augustus 1911.

BALCON, CABIN, AND STEERAGE ALIENS MUST BE COMPLETELY MANIFESTED.
THIS SHEET IS FOR STEERAGE PASSENGERS.

List B

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE U. S. IMMIGRATION OFFICER AT PORT OF ARRIVAL.

Required by the regulations of the Secretary of Commerce and Labor of the United States, under Act of Congress approved March 3, 1903, to be delivered to the U. S. Immigration Officer by the Commanding Officer of any vessel having such passengers on board upon arrival at a port in the United States.

11-100-2201
S. S. Yorkland sailing from Antwerp, April 29th, 1905, Arriving at Port of NEW-YORK May 9th, 1905.

No. on List	NAME IN FULL	Age Yrs. Mo.	Married or Single	Calling or Occupation	Marks on Pass. White	Nationality (Country of which citizen or subject)	* Race or People	Last Residence (Province, City or Town)	Final Destination (State, City or Town)	Whether having a ticket to such final destination	By whom was passage paid?	Whether a passenger of the \$50 and if not, how much?	Whether ever in the United States, and if so, when and where?	Whether ever in the United States, and if so, when and where?	Whether going to join a relative or friend, and if so, what relative or friend, and his name and complete address.	Has the person ever been convicted of a crime involving moral turpitude?	Whether a Polygamist, anarchist, or other person prohibited by law from immigration?	Condition of Health, Mental and Physical.	Deafened or crippled, or lame, or blind, or insane.
1	Josif Gaj	38	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
2	Joseph Gaj	34	f	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
3	Joseph Gaj	19	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
4	Jan Gaj	9	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
5	Anna Gaj	6	f	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
6	Joseph Gaj	36	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
7	Joseph Gaj	11	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
8	Marcella M. Dinneweh	28	f	housewife	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	husband	\$10	no	no	no	no	no	no	no
9	Pharailde Dinneweh	28	f	housewife	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	husband	\$10	no	no	no	no	no	no	no
10	Harold Dinneweh	17	m	laborer	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	father	\$10	no	no	no	no	no	no	no
11	Marion Dinneweh	16	f	laborer	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	mother	\$10	no	no	no	no	no	no	no
12	Wassil Bawan	17	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
13	Josef Rozensky	24	m	farmer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
14	Marie Dinneweh	20	f	housewife	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	husband	\$10	no	no	no	no	no	no	no
15	Stanislaw	26	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
16	Anton	26	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
17	Marie Dinneweh	26	f	housewife	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	husband	\$10	no	no	no	no	no	no	no
18	Stanza	26	f	housewife	no	American	American	Brooklyn	Brooklyn	no	husband	\$10	no	no	no	no	no	no	no
19	Stanislaw	19	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
20	Joseph Rozensky	15	m	laborer	no	Czech	Czech	Prague	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
21	Sylvain Van Volsem	24	m	laborer	no	Belgian	Belgian	Antwerp	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no
22	Ernest Van Volsem	14	m	laborer	no	Belgian	Belgian	Antwerp	Brooklyn	no	self	\$10	no	no	no	no	no	no	no

Sylvain zal met Finland op 29 april 1905 vanuit Antwerpen naar New-York vertrekken en verder doorreizen naar zijn broer Ernest, hij is dagloner van beroep. Hij huwt in Detroit op 22 augustus 1905 met Pharailde Dinneweh.

In Detroit wordt zijn eerste kind geboren Ernestinus Prudentia op 20 januari 1907. Blijkbaar kon hij het daar niet aarden want hij keert terug naar Oosterweel in 1906, waar nog 5 kinderen worden geboren.

Van Volsem Ernest, zijn broer geboren in Aalter op 13 december 1868 en ook wonende in Oosterweel was reeds een jaar eerder vertrokken naar Mishawaka (Indiana) en daarna naar Detroit. Hij werkt daar in een meubelfabriek en verdient 2,50 \$ per dag. Hij gaat daar Deneveth Edward opzoeken.

In 1910 werkt hij als pachter-landbouwer.

Van Volsem Prudent, nog een broer wonende in Oosterweel maar geboren in Aalter op 13 februari 1889 gaat zijn broer Ernest opzoeken en vertrekt op 7 mei 1910 met de Lapland.

Form 1 6-68 REGISTRATION CARD No. 100

1 Name in full *Prudent Van Volsem* Age, in yrs. *28*
(Given name) (Family name)

2 Home address *Middleton Mich*
(No.) (Street) (City) (State)

3 Date of birth *Feb 13 1889*
(Month) (Day) (Year)

4 Are you (1) a natural-born citizen, (2) a naturalized citizen, (3) an alien, (4) or have you declared your intention (specify which)? *Foreign Papers*

5 Where were you born? *Aalter Belgium*
(Town) (State) (Nation)

6 If not a citizen, of what country are you a citizen or subject?

7 What is your present trade, occupation, or office? *Worker - buter*

8 By whom employed? *Alma Sugar Co.*
Where employed? *Middleton*

9 Have you a father, mother, wife, child under 12, or a sister or brother under 12, solely dependent on you for support (specify which)? *no*

10 Married or single (which)? *single* Race (specify which)? *white*

11 What military service have you had? Rank *no*; branch _____; years _____; Nation or State _____

12 Do you claim exemption from draft (specify grounds)? *no*

I affirm that I have verified above answers and that they are true.

2305 *Prudent Van Volsem*
(Signature or mark)

REGISTRAR'S REPORT A 21-3-8

1 I am, medium or short (specify which)? *Medium* - Slender, medium, or stout (which)? *Medium*

2 Color of eyes? *Brown* Color of hair? *Light* Bald? *no*

3 Has person lost arm, leg, hand, foot, or both eyes, or is he otherwise disabled (specify)? *no*

I certify that my answers are true, that the person registered has read his own answers, that I have witnessed his signature, and that all of his answers of which I have knowledge are true, except as follows:

Frank B. Harris
(Signature of registrar)

Precinct *Fulton*
City or County *Grand*
State *Michigan* *June 5*
(Date of registration)

Hij komt terug en woont in 1915 te Goes (Nederland) waar hij voor een tweede maal naar Amerika vertrekt op 14 april 1915 vanuit Rotterdam met de ss Rotterdam van de Holland Amerika Line, terug naar zijn broer Ernest.

Form 500-11 U. S. DEPARTMENT OF LABOR IMMIGRATION SERVICE

LIST OR MANIFEST OF ALIEN PASSENGERS FOR THE UNITED STATES

ALL ALIENS, in whatsoever class they travel, MUST be fully listed and the master or commanding officer of each vessel carrying such passengers

S.S. Rotterdam sailing from *Rotterdam* *April 14th* 1915

No. on List	HEAD TAX EXEMPTIONS		HEAD TAX DEPOSITS		NAME IN FULL		Age	Sex	Marital or Single	Calling or Occupation	Able to		Nationality (Country of which citizen or subject)	Race or People	* Last Permanent Residence		The name and complete address of nearest relative or friend in country whence alien came
	U. S. Citizen	Exempt	Exempt	Deposited	Family Name	Given Name					Read	Write			Country	City or Town	
1					<i>Verhille</i>	<i>Rosalie</i>	<i>19</i>	<i>F</i>	<i>no</i>	<i>housewife</i>	<i>Belgium</i>	<i>flamish</i>	<i>Belg</i>	<i>H. moolen</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>
2					<i>Jans</i>	<i>Marie</i>	<i>18</i>	<i>F</i>	<i>no</i>	<i>housewife</i>	<i>Holland</i>	<i>flamish</i>	<i>Holland</i>	<i>Holland</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>
3					<i>Josephine</i>		<i>5</i>	<i>F</i>	<i>no</i>	<i>no</i>	<i>Holland</i>	<i>flamish</i>	<i>Holland</i>	<i>Holland</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>
4					<i>van Volsem</i>	<i>Prudent</i>	<i>26</i>	<i>M</i>	<i>no</i>	<i>worker</i>	<i>Belgium</i>	<i>flamish</i>	<i>Holland</i>	<i>Goes</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>
5					<i>Dijkgraaf</i>	<i>Janssens</i>	<i>24</i>	<i>M</i>	<i>no</i>	<i>worker</i>	<i>Holland</i>	<i>flamish</i>	<i>Holland</i>	<i>Holland</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>	<i>Antwerp</i>

Vertommen François woont met zijn echtgenoot **Jansen Marie Theresia** in Oosterweel. Met zijn kinderen Georges, Gerard, Gustaaf, Henri, Jaecques Jeanna en Sylvère vertrekken zij allemaal met het "Giessen" naar La Plata (Argentinië). Er is geen datum van vertrek bekend en in Oosterweel zijn geen geboorten van die personen te vinden, alleen de summiere vermelding dat Oosterweel hun laatste verblijfplaats was.

Vertommen François, van Antwerpen en gehuwd met Janssens Marie Theresia laatste verblijfplaats Oosterweel.

Hij vertrekt met de “Würzburg” van de Norddeutscher Lloyd rederij, ontscheept in Buenos Aires en reist verder naar Monte Mauz (Cordoba). Hij is vrachtwagenchauffeur.

Later zullen zijn vrouw en kinderen Georges, Gerard, Gustaaf, Henri, Jaecques Jeanna en Sylvère allemaal vertrekken met het “Giessen” naar La Plata (Argentinië).

Er is geen datum van vertrek bekend en in Oosterweel zijn geen geboorten van die personen te vinden, alleen de summiere vermelding dat Oosterweel hun laatste verblijfplaats was.

Nuyens Francus, laatst gekende verblijfplaats: Oosterweel

Met het schip “Erlanger” naar Buenos Aires (Argentinië)

Vestiging in Rosario (provincie Santa Fe) . Klusjesman bij de familie Verhaegen-Ackermans

Thirion Elisa, geboren 1881, laatst gekende verblijfplaats: Oosterweel

Vertrekt met de Vaderland op 3 oktober 1903 naar New-York en verder naar Hoboken (New-Jersey) waar zij naar haar man Andersen Jorge (Deen) gaat. Hij werkt daar als schipper op een lichter. Elisa spreekt Vlaams en Engels en neemt 40 frank mee.

Geraadpleegde bronnen:

Alle bronnen werden geraadpleegd in het documentatie- en studiecetrum voor familiegeschiedenis te Merksem(referentie in bibliotheek):

Algemene documentatie over emigranten: EMI AML-MX 1/02. De expeditie naar Mexico 1864-1867.

Emigranten naar Amerika (H.90.0080)

Belgische emigranten naar Amerika – 1905 (H.90.0080/2)

Passagers Belges partir vers l’Amerique en 1833-1855 (H.90. 00110)

Passagers Belges partir vers l’Amerique en 1856 (H.90.00 112)

Le cauchenar guatémalteque. Les Belges au Vera-Paz 1842-1858 (H.90.0128)

De opzoekingen in de BS naar de familie Stockmans gebeurden door Jos en Gerda Abrath-Adriaenssens van de heemkundige kring “Hoghescote” van Kapellen.
